

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W SOPOCIE

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SOPOCIE
ZA 2019 ROK

Sopot 2020

Spis treści

1.	Świadczenia z pomocy społecznej.....	4
1.1.	Uprawnieni do korzystania z pomocy społecznej	4
1.2.	Informacja o osobach i rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	4
2.	Praca socjalna i pracownicy socjalni.....	7
3.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi	8
4.	Działania na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych	9
4.1.	Usługi opiekuńcze	9
4.2.	Ośrodki wsparcia	11
4.3.	Domy pomocy społecznej	12
4.4.	Inne działania na rzecz osób niesamodzielných i ich opiekunów	13
4.5.	Rehabilitacja społeczna	15
5.	Wsparcie osób bezrobotnych i bezdomnych.....	17
5.1.	Wsparcie osób bezrobotnych	17
5.2.	Pomoc dla osób bezdomnych	18
6.	Wsparcie rodzin	21
6.1.	Świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze, fundusz alimentacyjny oraz inne ustawy	21
6.2.	Wsparcie rodzin i rodzin z dziećmi	23
6.2.1.	Praca asystentów rodziny w środowisku oraz działania na rzecz wspierania sopoćkich rodzin	24
6.3.	Wsparcie dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej	27
6.3.1.	Rodzinna piecza zastępcza	28
6.3.2.	Instytucjonalna piecza zastępcza.....	30
6.4.	Pomoc dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.....	31
7.	Wsparcie osób i rodzin w kryzysie.....	32
7.1.	Punkt Interwencji Kryzysowej	32
7.2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	33
8.	Wnioski i rekomendacje	34

***

MOPS w Sopocie, realizując zadania gminy i powiatu, oferuje szeroki zakres pomocy dla osób jej potrzebujących: od zadań własnych i zleconych, nałożonych ustawowo, poprzez własne inicjatywy i projekty, zakładające m.in. wsparcie rodzin, osób bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, doświadczających przemocy czy dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.

***

Aby realizować swoje cele i zadania nałożone przez przepisy prawa, współpracuje z organami administracji publicznej, a także m.in. z organizacjami pozarządowymi. Współpraca z organizacjami pozarządowymi obejmuje m.in. zapewnienie ciepłych posiłków, ubrania, usług opiekuńczych, wsparcia w ramach wolontariatu sąsiedzkiego, klubu samopomocy i inne formy pomocy.

***

MOPS w Sopocie jest organizatorem oraz współorganizatorem wielu wydarzeń i inicjatyw na rzecz nie tylko swoich klientów, lecz także mieszkańców Sopotu. Zakres realizowanych przedsięwzięć obejmuje projekty na rzecz osób starszych, z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzieży, rodziców. Największym spośród takich wydarzeń w 2019 r. były Sopockie Dni Seniora - przez pięć dni w różnych miejscach miasta odbywały się tematyczne imprezy skierowane do najstarszych mieszkańców Sopotu. Inne wydarzenia to: happening z okazji Dnia Pracy Socjalnej, Integracyjny Festyn Rodzinny, Warsztaty „Blżej starości”, Międzypokoleniowa Akcja „Świąteczny uśmiech dla sopockiego seniora”, Konferencja „Forum dla rodziny” oraz wiele innych akcji, jak chociażby wigilia dla osób samotnych, warsztaty w szkołach uwrażliwiające na problem bezdomności, grupa edukacyjna „Kulinaria”.

***

W 2019 r. Miasto Sopot przy aktywnej współpracy MOPS uruchomiło wiele nowych form pomocy i wsparcia dla osób potrzebujących. Dzięki pozyskaniu dodatkowych środków, m.in. z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, wprowadzone zostały nowe formy wsparcia dla osób niesamodzielnymi oraz ich opiekunów, m.in. dodatkowe konsultacje z psychologiem, a także usługi opiekuńcze w zakresie rehabilitacji fizycznej i usprawnienia zaburzonych funkcji organizmu dla dzieci. W Środowiskowym Domu Samopomocy – Ośrodku Adaptacyjnym uruchomione zostały miejsca dziennej opieki wytchnieniowej, rozwijana była usługa asystenta osoby niepełnosprawnej. W grudniu Prezydent Sopotu, przekazał pięciu osobom wychodzącym z bezdomności tzw. Mieszkanie Docelowe, które wynajmują na podstawie umowy najmu. Mieszkanie Docelowe to innowacyjna forma wsparcia, to rozwiązanie, które jest efektem wieloletniej współpracy Miasta Sopotu z sopockim MOPS oraz organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób bezdomnych, stanowiąc końcowy etap procesu usamodzielniania.

1. Świadczenia z pomocy społecznej

1.1. Uprawnieni do korzystania z pomocy społecznej

MOPS w Sopocie stosuje podwyższone kryterium dochodowe uprawniające do udzielania zasiłku celowego na podstawie uchwał Rady Miasta Sopotu.

Kryterium dochodowe uprawniające do udzielania zasiłku celowego na zakup leków lub dogrzanie mieszkania:

- a) dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 150% kryterium ustawowego wynosiło **1051,50 zł**
- b) dla rodziny, której dochód na osobę w rodzinie nie przekroczył 130% kryterium ustawowego wynosiło **686,40 zł.**

Osoby samotnie gospodarujące w wieku poprodukcyjnym, tj. kobiety od 60 roku życia i mężczyźni od 65 roku życia, mogły ubiegać się o zasiłek celowy na pokrycia części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, jeżeli ich dochód nie przekraczał 200% ustawowego kryterium dochodowego, tj. **1402 zł.**

Osoby przekraczające ustawowe kryterium dochodowe poniosły odpłatność w zależności od wysokości dochodu w zakresie korzystania m.in. z usług opiekuńczych, domu pomocy społecznej, pobytu w mieszkaniu chronionym czy ośrodka wsparcia.

Pomoc świadczona była także bez względu na posiadany dochód w zakresie m.in. pracy socjalnej, poradnictwa, asystenta rodziny, asystenta osoby z niepełnosprawnością, asystenta osoby bezdomnej, placówki wsparcia dziennego, interwencji kryzysowej, grupy wsparcia, pieczy zastępczej.

1.2. Informacja o osobach i rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

MOPS w Sopocie udzielał pomocy na podstawie decyzji administracyjnych w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy, z wyłączeniem pomocy w formie m.in. pracy socjalnej, poradnictwa, udziału w grupach wsparcia, sesjach terapeutycznych, pobytu w placówce wsparcia dziennego, udziału w zajęciach klubu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w ramach zadań własnych i zleconych, MOPS w Sopocie przyznał decyzją świadczenia (bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę) dla 933 osób. W ramach zadań własnych i zleconych świadczenia (pieniężne i niepieniężne) przyznano dla 875 rodzin. 1121 rodzin skorzystało z pracy socjalnej, w tym 331 z wyłącznej pracy socjalnej.

Analizując liczbę osób, która korzystała z pomocy społecznej na podstawie decyzji, można zauważyć na przestrzeni kilku ostatnich lat tendencję spadkową w tym zakresie. Dynamika spadku liczby

osób korzystających w latach 2016-2018 oscylowała na poziomie ok. 8%. W roku 2019 r. zanotowano niewielki spadek w porównaniu z rokiem 2018 (o ok. 2%).

Tabela nr 1. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (gminnych i powiatowych) ze względu na podział zadań.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	933	875	1178
w tym: świadczenie pieniężne	547	535	756
w tym: świadczenia niepieniężne	523	502	678
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	14	14	20
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	929	871	1170
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	X	1121	1741
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	331	656

Tabela nr 2. Dynamika wzrostu/spadku zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej

Rok	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	% do roku poprzedzającego	Liczba rodzin	% do roku poprzedniego
2016	1122	- 7,7%	1028	- 6,4%
2017	1035	- 7,8 %	964	- 6,2 %
2018	951	- 8,1%	887	- 8%
2019	933	- 1,9%	875	- 1,4 %

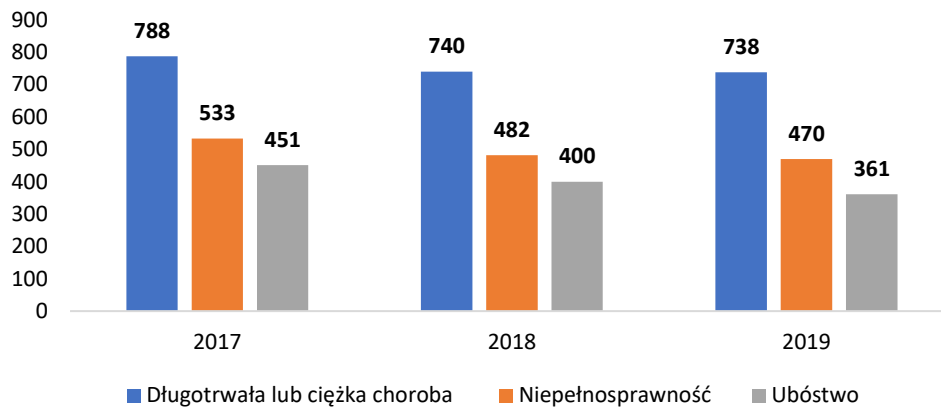
Jeśli chodzi o strukturę rodzin korzystających z pomocy społecznej, w roku 2019 z takiej pomocy skorzystało 1206 rodzin, w których znajdowały się 1852 osoby. Zanotowano nieznaczny spadek rodzin, korzystających z pomocy społecznej (o ok. 2% w stosunku do roku 2018). Najwięcej spośród korzystających rodzin stanowiły gospodarstwa jednoosobowe (851 rodzin). Z pomocy społecznej skorzystało również 476 rodzin emerytów i rencistów (wzrost o ok. 4% w porównaniu z rokiem ubiegłym) oraz 158 rodzin z dziećmi (spadek o 12%).

Tabela nr 3. Struktura rodzin, korzystających z pomocy społecznej w 2019 r. oraz dynamika wzrostu/spadku w stosunku do roku poprzedniego

	Liczba rodzin	% w porównaniu z rokiem poprzednim	Liczba osób w rodzinach	% w porównaniu z rokiem poprzednim
RODZINY OGÓŁEM	1206	- 2,1 %	1852	- 2,7%
o liczbie osób				
1	851	- 1,5%	851	- 1,5%
2	190	- 7,3 %	380	- 7,3%
3	85	+ 7,6 %	255	+ 7,5%
4	55	+ 7,8 %	220	+ 7,8%
5	12	- 33,3 %	60	+ 33,3%
6 i więcej	13	- 13,3 %	86	- 12,2%
Rodziny z dziećmi	158	- 12,2 %	552	- 10,4 %
Rodziny niepełne	43	- 10,4 %	141	- 3,4%
Rodziny emerytów i rencistów	476	+ 3,9%	598	+ 5,1 %

Najwięcej rodzin było objętych pomocą z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (738 rodzin), z powodu niepełnosprawności (470 rodzin) oraz z powodu ubóstwa (361 rodzin). Z tych trzech przyczyn, niezmiennie od kilku lat, MOPS w Sopocie najczęściej udziela pomocy w ramach zadań własnych i zleconych. Kolejną przesłanką do udzielenia pomocy była bezdomność (97 rodzin) i alkoholizm (50 rodzin)

Wykres nr 1. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc – ze względu na dominujące powody przyznania pomocy

1.3. Przyznane świadczenia

Pomoc w formie **zasiłku stałego** jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, finansowanym ze środków administracji rządowej. W 2019 r. z tej formy pomocy **skorzystało 291 osób**, Podobna sytuacja miała miejsce jeśli chodzi o **zasiłek okresowy**. Jego przyznawanie jest również zadaniem własnym, obowiązkowym gminy. Liczba osób, którym wypłacono zasiłek okresowy spadła o ok. 9% (**2019 – 58 osób**, 2018 – 68 osób). W roku 2019 r., odmiennie niż w roku poprzednim, najczęstszą przyczyną przyznawania zasiłku okresowego była długotrwała choroba (w 2018 – bezrobocie) - zasiłek okresowy z tej przyczyny wypłacono dla 25 osób. W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej przyznawano zasiłek celowy: na dożywianie, dogrzanie mieszkań, zakup leków – szczególnie z uwzględnieniem zakupu leków dla osób starszych.

Ponadto MOPS w Sopocie przyznawał pomoc w ramach wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania – „**Posiłek w szkole i w domu**”, finansowanego ze środków własnych gminy oraz dotacji rządowej. Decyzją świadczenie w formie zasiłku celowego w ramach Programu przyznano 259 osobom (256 rodzin, 398 osób w rodzinach); 34 osoby korzystały z pomocy w formie posiłku. Z pomocy w formie posiłku bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej skorzystało 18 dzieci.

Oprócz powyższych działań gmina ma również obowiązek sprawienia pogrzebu, w tym dla osób bezdomnych. W roku sprawozdawczym sprawiono pogrzeb 16 osobom, w tym 5 osobom bezdomnym.

Tabela nr 4. Wybrane świadczenia, przyznane w 2019 r.

Świadczenie	Liczba osób korzystających
Zasiłek stały	291
w tym: przyznany dla osoby samotnie gospodarującej	269
w tym: pozostającej w rodzinie	22
Zasiłek okresowy	58
w tym: z powodu długotrwałej choroby	25
w tym: z powodu bezrobocia	16
w tym: z powodu niepełnosprawności	4
w tym: z powodu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów	1
inny powód	15
Zasiłek celowy	573
w tym: specjalny zasiłek celowy	177
Sprawienie pogrzebu	16
w tym: osobom bezdomnym	5
Schronienie	62
Posiłek	176

2. Praca socjalna i pracownicy socjalni

Pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w celu pomocy osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie zatrudniał w 2019 r. 23 pracowników socjalnych. Zarówno standard jednego pracownika socjalnego na 2000 mieszkańców, jak również wskaźnik 1 pracownika socjalnego na 50 rodzin, określony przez ustawę o pomocy społecznej, został osiągnięty.

Praca socjalna była prowadzona m.in. na rzecz osób bezdomnych, bezrobotnych, rodzin z dziećmi, osób niesamodzielnych. Pracownicy socjalni sopockiego MOPS podejmowali działania w kierunku usamodzielnienia klientów. Świadczyli wsparcie na rzecz uzyskania zatrudnienia, orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności, dodatków mieszkaniowych, renty lub emerytury umieszczenia w mieszkaniu chronionym oraz innych świadczeń lub pomocy.

Pracownicy socjalni dokładali wszelkich starań, by osoby potrzebujące otrzymały kompleksowe i indywidualne wsparcie.

W wyniku pogłębionej pracy socjalnej, prowadzonej przez pracowników socjalnych sopockiego MOPS, klienci mieli możliwość uzyskania świadczeń, poprawy swojej sytuacji życiowej, uzyskania fachowej pomocy od innych specjalistów.

Poniżej przedstawiono rezultaty pracy socjalnej:

- ✓ Prowadzenie pracy w oparciu o kontrakt socjalny: **87 kontraktów, którymi objęto 99 osób,**
- ✓ Uzyskanie orzeczenia o stopnia niepełnosprawności – **21**
- ✓ Uzyskanie renty/emerytury – **17**

- ✓ Uzyskanie dodatku mieszkaniowego – 10
- ✓ Wpisanie na listę na lokal socjalny/komunalny – 8
- ✓ Zamiana mieszkania – 3
- ✓ Skierowanie do mieszkania chronionego (nowa osoba) – 5
- ✓ Pobyt w mieszkaniu chronionym – 12
- ✓ Pobyt w lokalu treningowym – 8
- ✓ Skierowanie do placówki wsparcia dziennego (nowe dziecko) – 8
- ✓ Pobyt w placówce wsparcia dziennego – 55
- ✓ Skierowanie do noclegowni/schronisk – 62
- ✓ Poradnictwo rodzinne – asystent rodziny – 33 rodziny
- ✓ Poradnictwo psychologiczne – 133 osoby
- ✓ Poradnictwo prawne – 59
- ✓ Grupy wsparcia – 1. Warsztaty kulinarne / 2. warsztaty decoupage /3. warsztaty świąteczne/ 4.projekt socjalny/ 5. Grupa wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych – łącznie 42 osoby
- ✓ Osoby, które podjęły zatrudnienie – 31

W wyniku prowadzonej pracy socjalnej z pomocy społecznej przestało korzystać 81 osób.

3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie współpracuje z organizacjami pozarządowymi w celu realizacji zadań na rzecz mieszkańców miasta. W 2019 roku MOPS współpracował z 10 organizacjami pozarządowymi, które realizowały zadania publiczne na rzecz mieszkańców Sopotu. W formie powierzenia realizowanych było 8 zadań, w formie wsparcia – 7. W zeszłym roku wydatkowana wysokość środków finansowych wyniosła 3 461 686,77 zł (w tym umowy wieloletnie).

Współpracę z organizacjami pozarządowymi w 2019 r. obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w 2019 roku

I.p	Nazwa zadania	Nazwa organizacji	Osiągnięte rezultaty
1	Zapewnienie opieki w placówce wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin problemowych	Stowarzyszenie Sopotcki Dom	Opieka wychowawcza dla średniomiesięcznie 30 podopiecznych, w wieku od 6 do 18 lat
2	Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla mieszkańców Sopotu	Fundacja Niesiemy Pomoc	27 102 godziny usług opiekuńczych dla średnio 120 osób samotnych
3	Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla mieszkańców Sopotu	Polski Komitet Pomocy Społecznej	Usługi opiekuńcze dla 135 osób Przepracowano 24 806 godziny
4	Prowadzenie mieszkania chronionego treningowego	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie	Pobyt w mieszkaniu chronionym 9 bezdomnych mężczyzn
5	Klub Aktywności Społecznej – STER- Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Stowarzyszenie Na Drodze Ekspresji	Z oferty klubu skorzystało 25 osób, w tym 15 z Sopotu, 1 z Gdańska oraz 9 z Gdyni

6	Prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – Środowiskowego Domu Samopomocy typu C dla osób dementyjnych, w tym z chorobą Alzheimera	Fundacja Niesiemy Pomoc	Wsparciem objęto 15 osób dementyjnych
7	Zapewnienie ciepłego posiłku osobom w trudnej sytuacji życiowej, w tym posiłki dowożone	Caritas Archidiecezji Gdańskiej	W jadłodajni Caritas wydano 5 483 posiłki oraz dowieziono 7 679 posiłków do mężczyzn i kobiet z terenu Sopotu
8	Wolontariat Sąsiedzki – wsparcie sopockich seniorów	Stowarzyszenie Na Drodze Ekspresji	Wsparciem objęto 12 osób niesamodzielnych w wieku 60+, wsparcia udzielało 15 wolontariuszy
9	Bank Żywności w Trójmieście wsparciem dla mieszkańców Sopotu	Związek Stowarzyszeń Bank Żywności w Trójmieście	Wydano 500 paczek żywnościowych dla osób wskazanych przez MOPS Sopot
10	Udzielanie pomocy rzeczowej i żywnościowej osobom i rodzinom o najniższych dochodach	Polski Komitet Pomocy Społecznej Pomorski Zarząd Wojewódzki	Dostarczono żywność dla 344 najuboższych, a także paczki świąteczne dla 100 osób niepełnosprawnych, samotnych
11	Zimowy Punkt Interwencyjny	Caritas Archidiecezji Gdańskiej	Z Zimowego Punktu Interwencyjnego korzystało w sumie 11 osób
12	Specjalistyczne Poradnictwo	Gdańskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z chorobą Alzheimera	Udzielono 150 porad, tj. ponad 12 miesięcznie, z czego 35 dla mieszkańców Sopotu
13	Prowadzenie pomocy rzeczowej dla osób zwalnianych z więzienia i ich rodzin	Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat” Oddział w Gdańsku, z siedzibą w Sopocie	Udzielono pomocy w formie bonów żywnościowych 12 osobom zwalnianym z zakładów penitencjarnych
14	Zapewnienie pomocy rzeczowej osobom potrzebującym z terenu Sopotu	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie	Wydano 2456 kg odzieży używanej, pod opieką punktu przebywało 1310 osób, z czego ok. 470 korzystało systematycznie
15	Wsparcie rodzin zastępczych	Sopockie Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych	Specjalistycznym poradnictwem psychologicznym oraz specjalistycznym szkoleniem TBRI zostało objętych 13 osób z 9 rodzin zastępczych

4. Działania na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych

4.1. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze świadczone były osobom, które z powodu wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności wymagają pomocy.

- **usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.** Usługi realizowane były przez Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Fundację „Niesiemy Pomoc”, jako zadanie powierzone. Z usług tych skorzystały w roku sprawozdawczym **353 osoby**.

- **gminne specjalistyczne usługi opiekuńcze.** Usługi realizowane były przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Sopockie Centrum Fizykoterapii i Rehabilitacji”. W 2019 r. z tej formy wsparcia skorzystały **23 osoby**.
- **specjalistyczne usługi w ośrodkach wsparcia.** Usługi realizowane były przez Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia „Agape” w Nowym Stawie. Z usług skorzystało w całym roku sprawozdawczym **14 osób**.
- **usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.** Usługa realizowana była przez Fundację „Niesiemy Pomoc” jako zadanie powierzone. Z tej formy wsparcia skorzystało w roku sprawozdawczym **14 osób**.

W 2019 r. uruchomiono również specjalistyczne usługi opiekuńcze w zakresie rehabilitacji fizycznej i usprawnienia zaburzonych funkcji organizmu dla dzieci do 16 roku życia. Usługa realizowana była od IX do XII 2019 roku, a zadanie zostało sfinansowane w 50% ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Usługi Opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – edycja 2019”. Z tej formy pomocy skorzystało 5 dzieci na łączną liczbę 115 godz.

Tabela nr 5 . Usługi opiekuńcze w 2019 r.

	usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	gminne specjalistyczne usługi opiekuńcze	gminne specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci	specjalistyczne usługi w ośrodkach wsparcia	specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi
Liczba osób korzystających ogółem	353	23	5	14	14
w tym:					
kobiety	281	20	1	9	7
mężczyźni	72	3	4	5	7
ze znacznym stopniem niepełn./ I grupą inwalidzką	104	5	1	7	6
z umiarkowanym stopniem niepełn./ II grupą inwalidzką	40	1	4	2	5
z lekkim stopniem niepełn./ III grupą inwalidzką	4	1	-	-	1
Liczba osób korzystających średniomiesięcznie	239	10	5	7	12
Średnia liczba godzin na osobę w miesiącu	37	10	7,6	690	43
Koszt godziny usługi	22,31	115	160	50 – I półrocze 50,80 – II półrocze	I-V 2019 – 30 VI-XII 2019 – 32,50
Liczba osób, która poniosła pełną odpłatność	8	-	-	-	-
Liczba osób zwolnionych z odpłatności	25	-	5	6	-
Całkowity koszt zadania	2 433 753	149 960	18 400	122 505	191 955

4.2. Ośrodki wsparcia

MOPS w Sopocie zapewnia osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami (w tym z niepełnosprawnością intelektualną) możliwość uczestniczenia w zajęciach w ośrodkach wsparcia. Ośrodki wsparcia, które funkcjonują na terenie Sopotu to:

- **Dzienny Dom Pobytu** – działający w strukturze Domu Pomocy Społecznej w Sopocie, jako ośrodek wsparcia zapewniał pomoc osobom w podeszłym wieku w organizacji dziennej aktywizacji ich życia, bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania. Uczestnicy korzystali z gimnastyki, fizykoterapii, terapii zajęciowej. W ciągu całego roku z zajęć w Dziennym Domu skorzystało 36 osób, z czego 16 było uczestnikami od ponad 3 lat. Dom dysponuje 30 miejscami.
- **Środowiskowy Dom Samopomocy – Ośrodek Adaptacyjny** – jest ośrodkiem typu B, przeznaczonym dla osób upośledzonych umysłowo zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Odbywały się zajęcia terapeutyczno-rehabilitacyjno-sportowe, terapia umiejętności w pracowni kulinarnej, terapia zajęciowa – malarstwo, rysunek, teatr, muzykoterapia oraz zajęcia w pracowni świec. Ośrodek dysponuje 44 miejscami.
- W ramach ŚDS-OA działa **Klub wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, dysponujący 15 miejscami. Klub organizował działania takie jak: klub filmowy, spotkania z psychologiem, spotkania okolicznościowe np. w kawiarniach, nauka języka angielskiego, wyjścia do kina czy teatru, spotkania świąteczne, wycieczki, warsztaty rękodzieła.
- **Środowiskowy Dom Samopomocy typu C** dla osób demencyjnych, w tym z chorobą Alzheimera – prowadzony przez Fundację „Niesiemy Pomoc” jako zadanie powierzone, jest ośrodkiem wsparcia typu C przeznaczonym dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Zapewnia miejsca dla 15 osób. Prowadzone były zajęcia terapeutyczne, trening pamięci, zajęcia plastyczne, kulinarne i kulturalne.
- W Sopocie działał również **Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi „STER”**, prowadzony przez Stowarzyszenie „Na Drodze Ekspresji” jako zadanie powierzone przez MOPS Sopot. Celem Klubu jest pomoc w przełamywaniu barier architektonicznych, podtrzymywaniu dobrej kondycji fizycznej i psychicznej, pomoc w kształtowaniu umiejętności społecznych, w szukaniu pracy i jej podtrzymywaniu poprzez asystę trenera pracy. Klub dysponuje 10 miejscami. Zajęcia odbywały się 3 dni w tygodniu: w poniedziałki, środy i czwartki w godzinach 15.30-18.30.

Całkowite wydatki MOPS na funkcjonowanie ośrodków wsparcia w 2019 r. wyniosły 1 593 383 zł.

Tabela nr 6. Ośrodki wsparcia w 2019 r. – Dzienny Dom Pobytu, ŚDS-OA, ŚDS typ C

Wyszczególnienie	Dzienny Dom Pobytu	ŚDS-OA	ŚDS typ C
Liczba miejsc	30	44	15
Liczba osób korzystających	36	46	26
Liczba korzystających średniomiesięcznie	26	43	15
Stan na 31.12.2019	27	44	15

Tabela nr 7. Kluby wsparcia w 2019 r.

Wyszczególnienie	Klub wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi przy ŚDS-OA	Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi „STER”
Liczba miejsc	15	10
Liczba osób korzystających	19	25
Liczba korzystających średniomiesięcznie	11	14
Najważniejsze działania:	klub filmowy	Wyjścia do restauracji, kawiarni,
	spotkania z psychologiem	Wyjścia do kina
	spotkania okolicznościowe (pijalnia czekolady, lodziarnia i inne)	Wyjścia do teatru
	język angielski	Spacery po mieście
	spotkanie wielkanocne, spotkanie wigilijne	grillowanie
	wyjścia do kina i teatru, na wystawy, do muzeum, sopoteki	Aktywność fizyczna w parku
	pizzeria	
	kawiarenka internetowa	
	zawody bowlingu	
	grill	
	wycieczka do Warszawy	
	wycieczki na Kaszuby	

4.3. Domy pomocy społecznej

MOPS w Sopocie kieruje swoich podopiecznych zarówno do DPS w Sopocie, jak i do DPS zlokalizowanych poza terenem powiatu. W DPS Sopocie w całym roku 2019 przebywało **114 osób**, natomiast w DPS różnego typu poza Sopotem – **65 osób**.

Średnia dopłata Gminy do pobytu jednej osoby w DPS w Sopocie wynosiła 2968,68 zł, a w DPS poza Sopotem - 3123,64 zł.

Tabela nr 8. DPS w Sopocie i DPS poza Sopotem w 2019 r.

Wyszczególnienie		Liczba osób przebywających w ciągu 2019 r.	Liczba osób przebywających w dniu 31.12.2019 r.	Liczba osób nowoskierowanych
1.	Przebywający w domach pomocy społecznej ogółem	179	139	37
2.	Przebywający w DPS w Sopocie ogółem	114	81	34
	w tym: dla osób w podeszłym wieku	63	47	17
	w tym: dla osób przewlekle somatycznie chorych	51	34	17
3.	Przebywający w dps poza Sopotem	65	58	3
	w tym: dla osób w podeszłym wieku	4	2	0
	w tym: dla osób przewlekle somatycznie chorych	7	6	0
	w tym: dla osób przewlekle psychicznie chorych	35	33	3
	w tym: dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	17	15	0
	w tym: dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	1	1	0
	w tym: dla osób niepełnosprawnych fizycznie	1	1	0

4.4. Inne działania na rzecz osób niesamodzielnych i ich opiekunów

MOPS w Sopocie zapewnia osobom korzystającym z usług opiekuńczych dostęp do **systemu przywoławczego teleopieki**. Teleopieka to system przywoławczy, który działa 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu. W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia wystarczy nacisnąć przycisk alarmowy w formie zegarka bądź wisiora aby w ciągu kilku sekund połączyć się z Centrum Operacyjno-Alarmowym, które w zależności od sytuacji zapewnia odpowiednią pomoc. Przeszkolony Teleopiekun otrzymując zgłoszenie, wie kto i skąd dzwoni, jaki jest stan jego zdrowia, jakie leki przyjmuje i jakie mogą być w związku z tym zagrożenia. Znane są również osoby z najbliższego otoczenia (rodzina, opiekunowie, sąsiedzi). Teleopiekun w zależności od powodu zgłoszenia powiadamia albo osoby najbliższe albo odpowiednie służby ratunkowe. „Sopocki” system teleopieki to nie tylko urządzenie, które zapewnia szybkie wezwanie pomocy ale również cotygodniowy kontakt ze strony Teleopiekuna, zapytanie o samopoczucie, przypomnienie o braniu leków, funkcji i działaniu teleopieki a także bieżące diagnozowanie potrzeb. W 2019 r. z systemu teleopieki **skorzystały 32 osoby**. Kwota przeznaczona na zadanie w całym roku wynosiła 12 450 zł, a abonament miesięczny – 41,50 zł. Usługa jest bezpłatna dla użytkowników, koszty ponosi Miasto.

MOPS w Sopocie oferuje wsparcie Asystenta Osoby z Niepełnosprawnością. Zadaniem Asystenta jest ułatwienie osobie z niepełnosprawnością kontaktu z otoczeniem oraz udziału w życiu społecznym. W zależności od potrzeb oraz indywidualnej sytuacji danej osoby, Asystent udziela wsparcia m.in. w rozwijaniu umiejętności samodzielnego dbania o swoje otoczenie oraz zaspokajania własnych potrzeb, nawiązywaniu kontaktów społecznych, a także w aktywizacji zawodowej. Ze wsparcia Asystenta Osoby z Niepełnosprawnością mogli skorzystać mieszkańcy Sopotu, którzy potrzebowali takiej formy wsparcia i posiadali orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Asystent w 2019 r. objął swoim wsparciem 16 osób.

Stowarzyszenie Na Drodze Ekspresji, realizowało zadania „Wolontariat sąsiedzki” jako zadanie powierzone przez MOPS Sopot. Wsparcie seniorów, udzielane przez wolontariuszy, było dobierane indywidualnie i przybierało różne formy: rozmowy, pójścia po zakupy, zawiezenia na wizytę do lekarza czy nauki obsługi komputera. Do objęcia wsparciem zakwalifikowano 12 seniorów w wieku 60+, będących pod opieką MOPS w Sopocie i wyrażających chęć korzystania z pomocy wolontariusza oraz 15 wolontariuszy, mieszkających w pobliżu miejsca zamieszkania seniora, wyrażających chęć pomagania i stałego przeznaczania co najmniej kilku godzin w miesiącu na kontakt z seniorem.

Kontynuowano również działania w ramach **Telefonu Wsparcia Opiekuna**. Pod numerem (58) 341-83-18 dyżuruwał psycholog, z którym można było porozmawiać na ważne dla opiekunów tematy. Dzwoniąc pod ten numer kontaktujący się otrzymywali pomoc psychologiczną oraz kompleksowe informacje dotyczące różnych form wsparcia. Jeśli była taka potrzeba psycholog udzielał bezpośredniego wsparcia w domu. Z poradnictwa psychologicznego skorzystało 100 osób.

W odpowiedzi na potrzebę wzmocnienia opiekunów osób niesamodzielnych Sopot organizuje **opiekę wytchnieniową**. **Dzienna opieka wytchnieniowa** świadczona była w Środowiskowym Domu Samopomocy – Ośrodku Adaptacyjnym. Działanie było finansowane ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych w ramach resortowego Programu MRPiPS „Opieka Wytchnieniowa - edycja 2019”. Ze wsparcia skorzystały 2 osoby. Całodobowa opieka wytchnieniowa świadczona była w ramach **Domu Pomocy Społecznej w Sopocie**, w którym dostępne są dwa takie miejsca. Przez cały rok z opieki wytchnieniowej w DPS skorzystały 22 osoby. Średni czas pobytu wynosił 23 dni.

W szkołach prowadzono również warsztaty zatytułowane „Blżej starości”. Pracownicy socjalni rozmawiali z młodzieżą o tym, kiedy zaczyna się starość, o stereotypach dotyczących osób starszych. Podczas praktycznych ćwiczeń wykorzystywany był tzw. symulator starości-specjalny kombinezon, który pokazuje ograniczenia z jakimi mierzą się osoby w podeszłym wieku. Celem zajęć było uwrażliwienie młodych ludzi na problemy osób starszych. W grudniu zorganizowano akcję „Świąteczny uśmiech dla Sopockiego Seniora”. Pracownicy socjalni, na podstawie rozmów z osobami starszymi, przygotowali listy z rzeczami, które sprawią im radość. Znalazły się tu m.in. artykuły gospodarstwa domowego, kołdra, poduszki, ciepłe kapcie, a nawet farby i akcesoria do malowania. Listy trafiły do młodych ludzi – licealistów i studentów oraz pracowników Sopoteki, którzy przygotowali paczki dla wybranych seniorów. Wraz z pracownikami MOPS-u w okresie przedświątecznym odwiedzali osoby starsze, przekazując im podarunki oraz wspólnie spędzając czas. Paczki przygotowano dla 6 seniorów.

W 2019 r. rozpoczęły się prace nad realizacją projektu „Adaptacja platformy KWIDO celem opracowania nowego sposobu świadczenia usług publicznych opieki nad osobami starszymi i osłabionymi chorobami”. KWIDO to projekt zaawansowanej teleopieki połączonej z elementami telemedycyny. Seniorzy korzystać będą z nowoczesnych tabletek wraz z opaskami do monitorowania stanu zdrowia i aktywności fizycznej. Zaletą systemu jest możliwość bezpośredniego kontaktu z lekarzem lub opiekunem dzięki rozmowom wideo „na żywo”. Specjaliści w razie zaobserwowania u uczestnika np. pierwszych

objawów demencji, będą mogli od razu zareagować i pomóc seniorowi. Testowanie platformy zaplanowano na 2020 r.

4.5. Rehabilitacja społeczna

MOPS realizował zadania z zakresu rehabilitacji społecznej zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zadania te były finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środków Gminy Miasta Sopotu i obejmowały:

- **Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych** - w 2019 r. z takie dofinansowanie otrzymały 23 osoby z niepełnosprawnościami, w tym 18 osób dorosłych i 5 dzieci.
- **Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów** – dofinansowanie otrzymało łącznie 169 osób z niepełnosprawnościami w tym 162 dorosłych i 7 dzieci. Dofinansowanie można było otrzymać na m.in. aparaty słuchowe, pieluchomajtki, wózki inwalidzkie, materace przeciwodleżynowe i inne. Wszystkie osoby, które złożyły wnioski o dofinansowanie i spełniały kryteria formalne, otrzymały pomoc.
- **Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych** – dofinansowanie w ramach tego zadania otrzymało 13 osób z niepełnosprawnościami, w tym 11 dorosłych i 2 dzieci. Dofinansowanie otrzymano m.in. na przystosowanie łazienki do potrzeb osoby niepełnosprawnej, podstawowy sprzęt komputerowy, zakup schodołaza, łóżko rehabilitacyjne oraz inne.
- **Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej** - MOPS dofinansowywał udział mieszkańców Sopotu w warsztatach terapii zajęciowej, działających na terenie Gdańska i Gdyni, z którymi zawarto porozumienie. Zapewniono uczestnictwo w warsztatach dla 7 osób na terenie Gdańska i dla 3 na Gdyni.

Łącznie w całym 2019 r. z dofinansowania w ramach rehabilitacji społecznej w ramach środków PFRON i budżetu Miasta Sopotu skorzystało 226 dorosłych osób z niepełnosprawnościami oraz 18 dzieci z niepełnosprawnościami. Jedna osoba mogła uzyskać dofinansowanie w ramach kilku zadań.

Tabela nr 9. Wydatki na rehabilitację społeczną w 2019 r.

Zadanie		razem	ze środków Miasta	ze środków PFRON
REHABILITACJA SPOŁECZNA OGÓŁEM		365 369	105 007	260 362
1.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	34 160	13 834	20 326
2.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	250 693	51 958	198 735
3.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	59 301	18 000	41 301
4.	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	21 215	21 215	-

Oprócz powyższych działań, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie przyjmował wnioski w ramach pilotażowego **Programu „Aktywny Samorząd”**, finansowanego ze środków PFRON z którego w roku sprawozdawczym skorzystało **41 osób**. Wsparcie można było uzyskać w ramach dwóch modułów: **Moduł I** - m.in. pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, szkoleniu z obsługi nabytego w programie sprzętu elektronicznego. Osoby pracujące mogły otrzymać dofinansowanie na zapewnienie opieki dla dziecka, np. wsparcie w opłatach za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu, także za opiekę niani.

Moduł II - w tym zakresie adresowane było do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę: w szkole policealnej, w kolegium, w szkole wyższej, a także osób, które przewód doktorski otworzyły poza studiami doktoranckimi. Dofinansowanie mogło objąć pokrycie kosztów nauki (czesnego) oraz kosztów kształcenia, np. zakup pomocy naukowych, narzędzi dydaktycznych itp.

Wydatki związane z Programem „Aktywny Samorząd” wyniosły 179 675 zł.

5. Wsparcie osób bezrobotnych i bezdomnych

5.1. Wsparcie osób bezrobotnych

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni zarejestrowanych było 275 mieszkańców Sopotu, w tym 269 osób posiadających status bezrobotnego i 6 posiadających status poszukującego pracy. Stopa bezrobocia dla Sopotu wynosiła 1,6%, natomiast dla całego województwa pomorskiego – 4,7%. Prawo do zasiłku przysługiwało 53 osobom. W porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., liczba zarejestrowanych osób, posiadających statusu bezrobotnego spadła o 77 osób.

MOPS w Sopocie zapewnia osobom bezrobotnym możliwość aktywizacji zawodowej oraz podniesienia kwalifikacji zawodowych. W 2019 r. były to:

- ✓ **Centrum Integracji Społecznej w Sopocie**, prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie, którego działalność reguluje ustawa o zatrudnieniu socjalnym. CIS daje szansę na zatrudnienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym – osobom bezdomnym, uzależnionym, bezrobotnym poprzez kompleksowe wsparcie i możliwość przebywania tych osób w środowisku otwartego rynku pracy. Oferuje 4 warsztaty: hotelarsko-gastronomiczny, remontowo-porządkowy, pielęgnacji terenów zielonych oraz opiekuna środowiskowego. Po pozytywnym ukończeniu programu uczestnicy otrzymują dyplom poświadczający kompetencje. Program reintegracji realizowany był 6 godzin dziennie, od poniedziałku do piątku. W 2019 r. do CIS skierowano 38 osób, w tym 24 mężczyzn i 14 kobiet. Powodami skierowania były m.in.: niepełnosprawność, długotrwałe bezrobocie, bezdomność czy uzależnienia. Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego podpisało 26 osób, w tym 7 osób uczestniczących w latach poprzednich. Średni czas uczestnictwa w CIS wynosił 6 miesięcy. 13 osób ukończyło CIS i wszystkie te osoby znalazły pracę na otwartym rynku pracy m.in.: w Spółdzielni Inwalidów „Współpraca”, McDonald’s, Parker Service Gdynia, Sopot Tennis Club i innych.
- ✓ W 2019 roku Spółdzielnia Socjalna Kooperacja utworzyła w Sopocie **Klub Integracji Społecznej**. W zajęciach oferowanych przez Klub uczestniczyło 12 osób korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sopocie. Dzięki tej współpracy MOPS-u i Spółdzielni Socjalnej Kooperacja, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym mogły otrzymać kompleksowe wsparcie w aktywizacji społecznej i zawodowej. Każdy z uczestników mógł liczyć na indywidualną pomoc, uzyskać wsparcie przy rozwiązywaniu problemów życia codziennego oraz zadbać o rozwój osobisty. Specjaliści w Klubie Integracji Społecznej dobierani byli do indywidualnych potrzeb uczestników. Klub oferował m.in.: wsparcie indywidualnego asystenta, warsztaty integracyjne i motywacyjne, udział w Akademii Zdrowia, Turystyki i Rekreacji, doradztwo zawodowe, szkolenia, zajęcia grupowe i porady prawne.

- ✓ **Prace społecznie-użyteczne** – zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prace społecznie-użyteczne są formą aktywizacji. W 2019 r. do prac społecznie-użytecznych skierowano **7 osób** – 6 z nich podjęło prace społecznie-użyteczne. Prace wykonywano m. in. Domu Pomocy Społecznej w Sopocie, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sopocie, Urzędzie Miasta Sopotu, Zakładzie Oczyszczania Miasta, Żłobku „Puchatek”, MOSiR. **Świadczenie wynosiło 8,50 zł za godzinę** i było finansowane w 60% PUP w Gdynia i w 40% przez Urząd Miasta Sopotu. Po pracach społecznie-użytecznych **1 osoba** podjęła zatrudnienie na **otwartym rynku pracy**, **1 osoba** podjęła staż, **1 osoba** podjęła pracę w innej formie.

Sopot wspiera osoby bezrobotne w poszukiwaniu zatrudnienia również poprzez realizację projektów. W styczniu 2019 r. zakończył się I etap projektu Sopot – Aktywni Mieszkańcy. Projekt został zrealizowany w partnerstwie czterech podmiotów. Partnerem wiodącym było Stowarzyszenie „Na Drodze Ekspresji”, pozostali partnerzy: Gmina Miasta Sopotu reprezentowana przez MOPS w Sopocie, Caritas Archidiecezji Gdańskiej, Fundacja Niesiemy Pomoc. Projekt ukierunkowany był na zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym w szczególności osób z niepełnosprawnościami, młodzieży w wieku 18-27 lat, osób 50+ poprzez realizację ścieżki reintegracji z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym i edukacyjnym. W projekcie udział wzięły 82 osoby, w tym 37 osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z zaplanowaną Indywidualną Ścieżką Reintegracji ukończyło projekt 50 osób (w tym osoby, które ukończyły wcześniej z powodu podjęcia zatrudnienia); zatrudnienie podjęło w sumie 28 osób. Kursy/szkolenia zawodowe ukończyło 28 osób.

W grudniu 2019 r. Gmina Miasta Sopotu otrzymała dofinansowanie na realizację II etapu projektu, którego partnerem będzie Stowarzyszenie „Na Drodze Ekspresji”. Projekt będzie zakładał indywidualne podejście do uczestników, diagnozę oraz ustalenie tzw. ścieżki reintegracji, która uwzględniac będzie kwalifikacje i kompetencje danej osoby, jej predyspozycje. Oprócz tych działań prowadzone będą szkolenia i kursy, poradnictwo psychologiczne czy doradztwo zawodowe.

5.2. Pomoc dla osób bezdomnych

MOPS w Sopocie jest głównym organizatorem i koordynatorem działań na rzecz osób bezdomnych oraz osób zagrożonych bezdomnością. Pracownicy socjalni prowadzą pracę z osobami bezdomnymi, jak również monitorują sytuację osób zagrożonych bezdomnością.

W 2019 roku wsparciem objętych było 125 osób (97 rodzin otrzymało świadczenie z powodu bezdomności), w tym 13 osób korzystało wyłącznie z pracy socjalnej.

Najważniejsze działania podejmowane na rzecz osób bezdomnych:

- **pracy socjalnej**, świadczonej na rzecz poprawy funkcjonowania tychże osób;
- **zapewnienia schronienia** poprzez udzielenie tymczasowego schronienia w schronisku lub noclegowni. W 2019 r. były to **schroniska** prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie oraz Stowarzyszenie Opiekuńczo-Resocjalizacyjne „Prometeusz” w Gdańsku; **noclegownia** prowadzona przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczyńne w Gdyni; a także **ogrzewalnia** prowadzona przez Towarzystwo Wspierania Potrzebujących “Przystań” w Gdańsku. Podmioty te zostały wyłonione zgodnie z ustawą Prawo zamówień Publicznych. W Sopocie funkcjonował **Zimowy Punkt Interwencyjny** o standardzie ogrzewalni działający, gdy temperatura spadała poniżej -5 stopni. ZPI prowadzony był przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej.
- **posiłków w jadłodajni** Caritas Archidiecezji Gdańskiej w Sopocie, również w weekendy,
- **monitoringu miejsc niemieszkalnych** poprzez patrole miejsc niemieszkalnych, w których przebywają osoby bezdomne – np. altanki, piwnice, pustostany. Informowano osoby o możliwych formach pomocy i w przypadku zgody kierowano do schroniska lub noclegowni.
- zmniejszanie wykluczenia społecznego poprzez zawieranie **Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności (IPWzB) oraz kontraktów socjalnych**, mających na celu wspieranie osoby bezdomnej w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych oraz pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.
- zapewnienie pobytu w 2 **mieszkaniach chronionych** – jedno z nich prowadzone jest przez MOPS, drugie przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie. Pracownicy socjalni prowadzili także działania, mające na celu otrzymanie przez osoby bezdomne lokali socjalnych.
- wsparcie **asystenta osoby bezdomnej** - asystowanie osobie bezdomnej lub zagrożonej bezdomnością to metoda pracy oparta na indywidualnym towarzyszeniu i wspieraniu osoby zmotywowanej do osiągnięcia samodzielności życiowej, zgodnie z obraną przez nią drogą dochodzenia do tego celu, w czasie jakiego ta osoba potrzebuje. Asystent towarzyszy klientowi w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego, motywuje i dopinguje go do podejmowania działań mających na celu poprawę i zmianę jego sytuacji socjalno-bytowej oraz monitoruje postępy w realizacji kontraktu socjalnego/IPWzB. Asystent stanowi wsparcie dla pracowników socjalnych. Realizowane formy konsultacji to m.in.: konsultacje dot. sytuacji społeczno-bytowej, planowania budżetu, samodzielnego mieszkania, konsultacje o tematyce prawnej, pomoc przy poszukiwaniu mieszkań na wynajem, poradnictwo zawodowe oraz emerytalne, konsultacje o tematyce zdrowotnej (motywacja do korzystania z usług medycznych itp.), wyjścia do lekarzy, pomoc przy zmianie miejsca pobytu (na mieszkanie chronione, na DPS, na ZOL itp.).

- **Autobus SOS** - w ramach kursującego od grudnia 2018 r. na trasie Sopot-Gdańsk autobusu osoby bezdomne mogły otrzymać gorący posiłek, ciepłą odzież, skorzystać z pomocy ratownika oraz pojechać do ogrzewalni w Gdańsku.

Dane liczbowe dot. form wsparcia dla osób bezdomnych prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 10. Pomoc udzielona osobom bezdomnych w 2019 r. w liczbach

Forma pomocy	Statystyka
Monitoring miejsc niemieszkalnych:	
liczba patroli	44 patroli
liczba osób ujawnionych	55 osób
Schronienie – liczba osób	62 osoby
w tym: schronisko	48 osób
w tym: noclegownia	14 osób
w tym: ogrzewalnia (bez decyzji)	10 osób
Posiłki weekendowe w Jadłodajni Caritas:	
liczba osób korzystających	89 osób
liczba wydanych posiłków	ok. 2146 posiłków
Autobus SOS:	
ile razy skorzystano	1995 razy skorzystano
liczba wydanych posiłków	4499 posiłków
liczba osób, które pojechały do ogrzewalni	179 osób
Wsparcie asystenta osoby bezdomnej - liczba osób	17 osób
Ilość udzielonych konsultacji przez asystenta osoby bezdomnej	306 konsultacji
Liczba realizowanych IPWzB	1 IPWzB
Liczba realizowanych kontraktów socjalnych	63 kontraktów
Liczba osób bezdomnych, przebywających w mieszkaniach chronionych	12 osób
Liczba osób bezdomnych, przebywających w lokalach treningowych	11 osób

4.2.1 Inne działania na rzecz osób bezdomnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie prowadził wiele działań zapobiegających oraz uwrażliwiających na zjawisko bezdomności.

Pracownicy socjalni cyklicznie przeprowadzają badanie socjodemograficzne populacji osób bezdomnych. W dniach 5-6 grudnia 2019 r., wraz z wolontariuszami z Caritasu, wspierani przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej i Policji, przeprowadzili 64 ankiety, w tym 54 z mężczyznami i 10 z kobietami. 6 osób odmówiło współpracy w tym zakresie. Ankiety zostały przeprowadzone m.in. w miejscach niemieszkalnych, na działkach, w mieszkaniach chronionych, Zimowym Punkcie Interwencyjnym w Caritas, hospicjum, w autobusie SOS. Spośród osób ankietowanych tylko 22 z nich posiadały ostatni meldunek w Sopocie. 42 osoby posiadały ostatni meldunek w innej miejscowości na terenie województwa pomorskiego lub pochodziły z innego regionu kraju, w tym 2 osoby, to obywatele Rosji. 30 osób spośród ankietowanych przebywało w miejscach niemieszkalnych (m.in. opuszczone garaże, śmietniki, ulica, altanki działkowe).

MOPS Sopot prowadził także akcje informacyjne dot. problemu bezdomności. Plakaty informacyjne na temat możliwości uzyskania pomocy dystrybuowano do spółdzielni mieszkaniowych i urzędów (plakaty dostarczono do 15 miejsc oraz rozdano wśród osób reprezentujących różnorodne instytucje podczas spotkań w MOPS, łącznie 100 plakatów). Dystrybuowano wśród osób bezdomnych ulotki dotyczące odmrożeń - zapobiegania i leczenia. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sopocie prowadzą również w sopockich szkołach ponadgimnazjalnych oraz na uczelniach wyższych zajęcia edukacyjne mające na celu uwrażliwienie na drugiego człowieka, na potrzeby osób bezdomnych, chorych, starych, samotnych, niepełnosprawnych, znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Autorski projekt „Bezdomność a stereotypy” realizowany jest od kwietnia 2011 r. Pracownicy socjalni z sopockiego MOPS-u rozmawiają z młodzieżą oraz słuchaczami Uniwersytetu Trzeciego Wieku o stereotypach dotyczących osób bezdomnych oraz o tym jak w sposób właściwy pomóc osobie bezdomnej i jak się zachować wobec osoby żebrzącej?

W grudniu 2019 r. Prezydent Miasta Sopotu przekazał pięciu osobom wychodzącym z bezdomności tzw. **Mieszkanie Docelowe**, które będą wynajmować na podstawie umowy najmu. Mieszkanie Docelowe to rozwiązanie, które jest efektem wieloletniej współpracy Miasta Sopotu z sopockim MOPS-em i organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób bezdomnych, stanowiąc końcowy etap procesu usamodzielniania. Mieszkanie Docelowe to innowacyjna forma wsparcia, opracowana w ramach miejskiego systemu mieszkalnictwa dla osób bezdomnych, będącego częścią Sopockiego Programu Przeciwdziałania Bezdomności. Urząd Miasta Sopotu wyremontował 140 metrowe mieszkanie, które składa się z 5 pokoi oraz dwóch łazienek i kuchni oraz przeznaczył je na lokal socjalny dla usamodzielnionych osób wywodzących się ze środowiska osób bezdomnych. Mieszkanie Docelowe jest rodzajem mieszkania socjalnego. Osoby, które w nim zamieszkają będą podejmować samodzielne decyzje i działać całkowicie autonomicznie, nie otrzymując już dedykowanego wsparcia.

6. Wsparcie rodzin

6.1. Świadczenia rodzinne, świadczenia opiekuńcze, fundusz alimentacyjny oraz inne ustawy

MOPS w Sopocie realizował zadania zlecone gminie do realizacji i finansowane ze środków administracji rządowej:

- a) **świadczenia rodzinne** - zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe), świadczenie rodzicielskie
- 1198 rodzin średnio w miesiącu pobierało świadczenia rodzinne,
  - 349 rodzin średnio w miesiącu pobierały zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,

- 398 rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami w całym okresie sprawozdawczym,
- 931 rodzin średnio w miesiącu pobierających świadczenia opiekuńcze.
- 133 rodzin średnio w miesiącu pobierało świadczenie pielęgnacyjne
- 113 rodzin, które otrzymały jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka w całym roku
- realizowane było również opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy.

b) świadczenia z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów:

- 92 rodzin średnio w miesiącu pobierało świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 136 osób średnio w miesiącu było uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w stosunku do których zasądzone zostało świadczenie alimentacyjne,
- 202 średniomiesięcznie zarejestrowanych dłużników alimentacyjnych w Sopocie.

Wydatki na powyższe zadania wyniosły 8 337 113 zł (łącznie z kwotą wydatkowaną na obsługę zadania).

c) Program „Rodzina 500+” – nieopodatkowane 500 zł miesięcznie na każde dziecko, bez konieczności spełniania dodatkowych warunków

- 3931 rodziny, które były uprawnione do świadczenia 500+ (na koniec grudnia 2019 r.),
- 2900 świadczeń średniomiesięcznie wypłacanych beneficjentom programu,
- 35 579 świadczeń wypłaconych w całym roku w formie pieniężnej,

Wydatki na powyższe zadania wyniosły 17 888 595 zł (łącznie z kwotą wydatkowaną na obsługę zadania).

d) Program „Dobry Start” – nieopodatkowane 300 zł jednorazowo na wyprawkę szkolną dla dzieci uczących się, do 20 roku życia lub do 24 roku życia w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności:

- Świadczenie w ramach Programu „Dobry Start” wypłacono na 2504 dzieci i osób uczących się.

Wydatki na powyższe zadanie wyniosły 776 782 zł (łącznie z kwotą wydatkowaną na obsługę zadania).

Ponadto MOPS w Sopocie realizował zadania związane z wydawaniem Karty Dużej Rodziny oraz Sopockiej Karty Rodziny 3+. Sopocka Karta Rodziny 3+ przysługuje rodzinom wychowującym troje i więcej dzieci (do 25 roku życia w przypadku kontynuowania nauki), zamieszkującym w Sopocie. Program ma na celu m.in. promowanie modelu rodziny wielodzietnej, kształtowanie jej pozytywnego wizerunku, zwiększenie dostępu rodzin wielodzietnych do dób kultury, sportu i edukacji, wyrównywanie szans życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych. W okresie sprawozdawczym z SKR3+ korzystało 199 rodzin.

Karta Dużej Rodziny również przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu i wydawana jest każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub, w przypadku kontynuowania nauki – do 25 roku życia. Dzieciom legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności karta jest wydawana na okres ważności orzeczenia. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. W 2019 r. wydano 773 Kart Dużej Rodziny. W okresie sprawozdawczym z karty korzystało 643 rodzin (liczba rodzin, które posiadają choć jedną aktywną KDR tradycyjną lub elektroniczną), wpłynęło 169 wniosków o wydanie karty po raz pierwszy, dla nowych rodzin.

6.2. Wsparcie rodzin i rodzin z dziećmi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie w roku sprawozdawczym wspierał rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Podejmowane działania miały na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji. W tym przypadku, ważne jest by świadczona pomoc była holistyczna, stanowiła spójny system. W roku sprawozdawczym z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego przyznano pomoc 47 rodzinom, w których było 158 osób. Realizowane wsparcie ww. zakresie odbywało się poprzez realizację „Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Sopocie na lata 2018 – 2020”.

W 2019 r. wsparcie rodzin oraz rodzin z dziećmi przez MOPS Sopot odbywało się głównie poprzez:

- **pracę asystenta rodziny w środowisku** – zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań asystenta rodziny należy m.in. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym; udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych i wychowawczych, motywowanie do podjęcia działań w kierunku aktywizacji zawodowej oraz wszelkie inne działania, mające na celu pomoc rodzinom w prawidłowym funkcjonowaniu.
- **poradnictwo specjalistyczne** – prawne, psychologiczne, rodzinne dla rodzin, które miały trudności lub wykazywały potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód,
- **kontrakty socjalne**, które są narzędziem – pisemną umową, zawieraną między pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o pomoc, określającą zobowiązania i uprawnienia stron, zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej danej osoby lub rodziny. Wymaga stałego monitoringu i dużego nakładu pracy, stanowi motywator do działania. W przypadku odmowy podpisania kontraktu lub niedochowania jego postanowień, MOPS może odmówić pomocy finansowej lub ją wstrzymać,

- **grupy wsparcia** - grupa „Kulinaria”, prowadzona przez asystentów rodziny,
- **zapewnienie opieki dzieciom w placówkach wsparcia dziennego** – w Sopocie są to placówka prowadzona przez Stowarzyszenie „Sopocki Dom”. Placówka posiada 30 miejsc dla dzieci w wieku 6-18 lat. Jej działania zapewniały opiekę wraz z dożywianiem oraz możliwość bezpiecznego spędzania czasu, wsparcie rozwoju dziecka poprzez zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, wsparcie psychologa oraz organizację wypoczynku letniego i zimowego. Równolegle prowadzona była praca z rodziną dziecka. Drugą placówką była Młodzieżowa Placówka Wychowawcza, prowadzona przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej, posiadająca 18 miejsc dla dzieci w wieku 8-19 lat.

Tabela nr 11. Formy wsparcia rodzin w 2019 r.

Forma pomocy	Statystyka
Liczba asystentów rodziny	3 asystentów
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	33 rodziny
w tym: rodzin z dziećmi	29 rodzin z dziećmi
Poradnictwo specjalistyczne	
w tym: rodzinne	203
w tym: prawne	117
w tym: psychologiczne	147
Liczba dzieci korzystających z zajęć w placówkach wsparcia dziennego	55 dzieci
w tym: Stowarzyszenie Sopocki Dom	37 dzieci
w tym: Młodzieżowa Placówka Wychowawcza Caritas	18 dzieci

6.2.1. Praca asystentów rodziny w środowisku oraz działania na rzecz wspierania sopockich rodzin

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnił w 2019 r. 3 asystentów rodziny, którzy prowadzili pracę z rodzinami w środowisku. Pod opieką asystentów rodziny znajdowały się 33 rodziny (z tego 29 rodzin z dziećmi, 22 rodziny niepełne i 7 rodzin wielodzietnych) i 100 osób w tych rodzinach. W rodzinach objętych pomocą asystentek znajdowało się 55 dzieci do 18 roku życia. Średni czas objęcia rodziny wsparciem wynosił 24 miesiące.

Asystenci rodziny prowadzili działania, mające na celu wdrożenia w rodzinach dobrych nawyków, usamodzielnienia rodzin oraz pozostanie dzieci w środowisku rodzinnym. Praca z rodzinami polegała m.in. na wdrożeniu nawyku regulowania opłat, dbania o czystość w mieszkaniu, realizowania obowiązku szkolnego czy wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Rezultaty pracy asystentów rodziny prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 12. Praca asystentów rodziny w 2019 r.

Czas pracy z rodziną	Statystyka
Czas jaki asystenci zajmują się tą samą rodziną (liczba rodzin)	
od 3 lat	8 rodzin
od 2 lat	6 rodzin
od roku	5 rodzin
po raz pierwszy	14 rodzin
Średni czas objęcia rodziny opieką w miesiącach w okresie sprawozdawczym	24 miesiące
Wyniki pracy	
Liczba dzieci, które dzięki działaniom asystentów rodziny i pracowników socjalnych pozostały w środowisku rodzinnym	16 dzieci
Rezultaty pracy - liczba rodzin	
wdrożenie nawyku regulowania opłat	21 rodzin
wdrożenie nawyku dbania o higienę mieszkania	21 rodzin
wdrożenie nawyku dbania o higienę osobistą	25 rodzin
wdrożenie nawyku realizowania obowiązku szkolnego	1 rodzina
podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku	8 rodzin
Liczba osób / rodzin usamodzielnionych	
liczba rodzin usamodzielnionych	4 rodziny
liczba osób w rodzinach	6 rodzin
liczba rodzin z dziećmi	4 rodziny
liczba dzieci w wieku 0 - 18 lat w rodzinach	10 dzieci

Oprócz tego prowadzono szereg działań i podejmowano inicjatywy na rzecz wspierania rodzin. Były to m.in.:

- **Warsztaty decoupage i świąteczne** - Zajęcia realizowane są w formie warsztatów, na których wykonywane są ozdoby świąteczne oraz zdobienia przedmiotów metodą decoupage. Członkowie grupy podczas spotkań zdobywają większą wiedzę i umiejętność wykonania ciekawych przedmiotów, które nie tylko zdobią własne domy, ale również często mogą być podarowane komuś w prezencie. Rodzice zdobyte umiejętności będą mogli wykorzystać podczas zabaw ze swoimi dziećmi;
- **Grupa edukacyjna „Kulinaria”** - zajęcia odbywały się w formie warsztatów dydaktycznych, na których asystent rodziny pokazywał jak urozmaicić domowe posiłki małym nakładem finansowym, nie spędzając w kuchni dużo czasu. Członkowie grupy podczas cyklicznych spotkań 1 x w miesiącu uczyli się przygotowywania posiłków z wykorzystaniem między innymi produktów otrzymywanych w ramach pomocy żywnościowej oraz wspólnego tworzenia łatwych do wykonania i jednocześnie ciekawych pomysłów kulinarnych.
- **Integracyjny Festyn Rodzinny** - to cykliczna impreza organizowana w czerwcu dla rodzin i mieszkańców Sopotu. W wydarzeniu corocznie uczestniczy coraz większa ilość mieszkańców i rodzin. Wydarzenie od kilku lat ma charakter cykliczny i na stałe zaistniało w świadomości lokalnej społeczności.
- **Forum dla Rodziny** - to innowacyjna forma spotkania z mieszkańcami, a także ze specjalistami pracującymi na co dzień z dziećmi i młodzieżą. Celem Forum było podniesienie wiedzy z zakresu

wpływu emocji na relacje rodzic - dziecko, ukazanie konsekwencji zachowań niepożądanych u dzieci i nastolatków oraz zwiększenie uwagi na współczesne problemy społeczne dotyczące rodziny. prelegenci uczestniczący w Forum to wysokiej klasy specjaliści z zakresu psychiatrii dzieci i młodzieży, pedagogiki czy socjologii. Innowacyjne Forum dla Rodzin będzie wydarzeniem cyklicznym.

- **Warsztaty edukacyjno-profilaktyczne „Rozpoznawanie i nazywanie uczuć swoich i dziecka. Samoregulacja emocji”** - warsztat miał na celu podniesienie kompetencji z zakresu wpływu emocji na relację rodzic-dziecko. Podczas warsztatów omawiane były zagadnienia związane z emocjami odczuwanymi podczas rozmowy z dzieckiem, powstawaniem emocji i ich rozpoznawaniem oraz możliwości radzenia sobie z trudnymi odczuciami.

Oprócz powyższych działań, jak co roku w okresie letnim, sopocki MOPS zorganizował wypoczynek dla dzieci z rodzin objętych wsparciem Sekcji ds. Rodzin. W lipcu grupa dzieci wyjechała do Milówki. Podczas pobytu uczestnicy mieli okazję brać udział w pieszych wycieczkach po okolicznych szlakach turystycznych, a także wycieczkach autokarowych do Ostrawy, Żywca, Wisły, Istebnej, Jaworzynki czy Węgierskiej Górk. Również w lipcu, grupa dzieci objętych wsparciem MOPS-u, wyjechała na kolonię organizowaną przez Kuratorium Oświaty w Gdańsku oraz Fundację „Podaruj Dzieciom Serce”. Uczestnicy zostali zakwaterowani w Domu Studenta w Nowym Sączu. Podczas letniego wypoczynku dzieci miały okazję poznać okolicę oraz wziąć udział w wielu wycieczkach pieszych, a także w zajęciach animacyjnych. Wśród nich były gry i zabawy integracyjne oraz zajęcia plastyczne. Półkolonie letnie zorganizował Sopocki Klub Karate i Rekreacji wraz z Panem Marcinem Stefańskim – sopockim koszykarzem (obecnie trenerem Trefla Sopot), z których mogły skorzystać dzieci z rodzin objętych wsparciem sopockiego MOPS-u. Oprócz zajęć sportowych, m.in. treningów karate czy koszykówki w programie znalazło się również zwiedzanie Ergo Areny, wyjścia do Loopy's World, ZOO oraz kina, zwiedzanie Muzeum Sopotu i sopockiego Grodziska, a także gry, zabawy i grillowanie.

Ponadto pracownicy socjalni i asystenci rodziny angażowali się w inne innowacyjne działania Ośrodka, takie jak:

- warsztaty pt. „Krótko o przemocy” skierowane do uczniów klas VII i VIII sopockich szkół podstawowych - pracownik socjalny wspólnie z psychologiem brali udział w 22 spotkaniach w szkołach.
- wsparcie psychologiczne rodziców dzieci z niepełnosprawnością - asystent rodziny i psycholog udzielali konsultacji i wsparcia podczas w szkole czy Sopotecze.

6.3. Wsparcie dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców biologicznych, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pieczę zastępczą ma za zadanie zapewnić dzieciom zaspokojenie ich potrzeb emocjonalnych i bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych. Jej zadaniem jest również przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki. Pieczę zastępczą pomaga dzieciom w nauce nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych.

MOPS w Sopocie realizował program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Sopocie na lata 2018-2020. Cele główne i szczegółowe tego programu, dotyczące pieczy zastępczej, to:

- Zapewnienie dzieciom czasowej opieki i wychowania **w rodzinnej pieczy zastępczej** w przypadkach niemożności sprawowania opieki przez rodziców
  - Organizacja systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze,
  - Profesjonalizacja i wspieranie rodzin zastępczych w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczych,
  - Zapewnienie dzieciom przebywającym w rodzinnej pieczy zastępczej wsparcia i pomocy w postaci stabilnego i bezpiecznego środowiska wychowawczego.
- Zapewnienie dzieciom czasowej opieki i wychowania **w instytucjonalnej pieczy zastępczej** w przypadkach niemożności sprawowania opieki przez rodziców
  - Osiągnięcie standardów pobytu dzieci w placówce: liczba miejsc w jednej placówce nie więcej niż 14, zabezpieczenie miejsc socjalizacyjnych dla sopockich dzieci,
  - Utrzymanie wysokiego standardu świadczonych usług opiekuńczo – wychowawczych oraz działań wspierających rozwój wychowanków w placówce opiekuńczo – wychowawczej,
  - Zapobieganie wypaleniu zawodowemu, poprzez udzielanie profesjonalnego wsparcia osobom pracującym w systemie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Na rzecz osób i rodzin w systemie pieczy zastępczej prowadzono poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne i prawne oraz pracę socjalną, ukierunkowaną na motywowanie i wzmacnianie zasobów rodziców, by umiejętnie przezwyciężali trudności i problemy, które były przyczyną umieszczenia w pieczy zastępczej. Pracownicy regularnie dokonywali oceny szans powrotu dziecka pod opiekę rodziców naturalnych i zasadności pobytu w pieczy zastępczej.

W dniu 31.12.2019 r. w pieczy zastępczej przebywało 81 dzieci. 64 dzieci przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej (w 45 rodzinach zastępczych) – z tego 33 dzieci w rodzinach na terenie Sopotu i 33

w rodzinach poza Sopotem. 14 dzieci przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej – Domu Dziecka „Na Wzgórzu”.

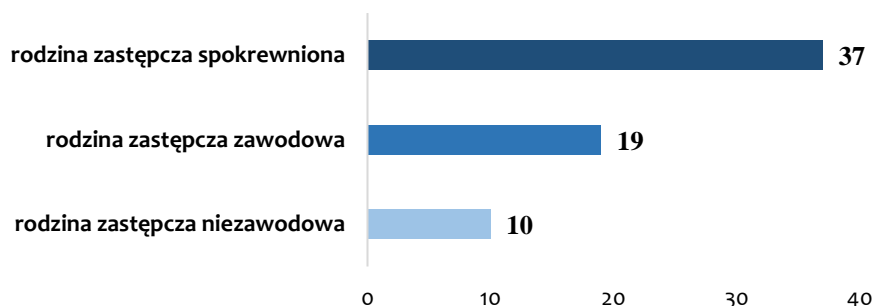
Tabela nr 13. Piecza zastępcza w Sopocie w 2019 r. – stan na dzień 31.12.2019 r.

Rodzinna piecza zastępcza		
1	Liczba rodzin zastępczych, w tym: liczba rodzin zastępczych w Sopocie	45 35
2	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych, w tym: liczba dzieci w rodzinach zastępczych w Sopocie	64 50
Instytucjonalna piecza zastępcza		
3	Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych na ostatni dzień roku	1
4	Liczba dzieci przebywających w placówce, w tym: liczba dzieci z Sopotu	14 12

6.3.1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza tymczasowo zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, które m. in. dają rękojmię należytego sprawowania pieczy, nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, władza rodzicielska nie jest im ograniczona i zawieszona. Sopotckie rodziny zastępcze, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, były otoczone wsparciem i pomocą koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (zatrudniano 3 koordynatorów). Zadaniem koordynatorów, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej było m.in. udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, przygotowanie planu pomocy dziecku, zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej czy udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

Wykres nr 2 . Liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej - stan na 31.12.2019 r.

Na rzecz rodzin zastępczych i naturalnych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, świadczono specjalistyczne poradnictwo: psychologiczne – w zakresie kryzysu, adaptacji, straty, relacji i innych, pedagogiczne z zakresu problematyki opiekuńczo-wychowawczej dla rodzin naturalnych oraz

prawnego – w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Rodzinie zastępczej, na każde umieszczone dziecko, przysługiwało comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania oraz jednorazowa pomoc na wydatki związane z potrzebami przyjmowanego dziecka. Istniała także możliwość przyznania rodzinom świadczeń fakultatywnych:

- dofinansowania wycieczki poza miejscem zamieszkania
- na remont mieszkania
- na utrzymanie lokalu mieszkalnego

Ponadto rodzinom zastępczym zapewniano szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz możliwość uczestniczenia w superwizji. Szkoleniami objęto w okresie sprawozdawczym 20 rodzin zastępczych.

Dane statystyczne dot. rodzinnej pieczy zastępczej prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 13. Rodzinna piecza zastępcza w 2019 r.

Rodzinna piecza zastępcza	Statystyka
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	3 dzieci
w tym: w rodzinach zastępczych niespokrewnionych	3 dzieci
Liczba dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą	4 dzieci
w tym: powróciły do rodziny naturalnej	2 dzieci
w tym: zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2 dzieci
Poradnictwo pedagogiczne – liczba porad	370 porad
w tym: dla rodziców naturalnych, których dzieci umieszczono w pieczy	44
dla rodziców zastępczych i adopcyjnych	257
Poradnictwo psychologiczne – liczba porad	213 porad
Poradnictwo prawne – liczba porad	11 porad
Liczba rodzin zastępczych, z którymi pracowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	36 rodzin
Szkolenia w zakresie pieczy zastępczej – liczba osób przeszkolonych	
kandydatów na rodziny spokrewnione	3 osoby
kandydatów na rodziny niezawodowe	2 osoby
Szkolenia dla rodzin zastępczych – liczba osób przeszkolonych	20 osób
Liczba rodzin, która otrzymała pomoc jednorazową z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej	3 rodziny
Liczba rodzin, która otrzymała dofinansowanie wycieczki poza miejscem zamieszkania	17 rodzin
Liczba rodzin zastępczych, która otrzymała dofinansowanie na remont mieszkania	5 rodzin
Liczba rodzin, która otrzymała dofinansowanie na utrzymanie lokalu mieszkalnego	10 rodzin

6.3.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

W Sopocie placówką sprawującą instytucjonalną pieczę zastępczą jest Dom Dziecka „Na Wzgórzu”. Skierowanie do placówki na pobyt całodobowy może nastąpić po wyczerpaniu możliwości pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. Jest to placówka typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi, która zapewnia całodobową opiekę oraz wychowanie, a także kontakt w bezpiecznych warunkach z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że sąd postanowił inaczej. Dysponuje łącznie 30 miejscami.

Wychowankowie byli pod stałą opieką lekarzy. Wychowawcy dbali o sferę edukacji dzieci, prowadząc zajęcia dydaktyczne i mobilizując do poszerzania wiedzy i umiejętności oraz będąc w stałym kontakcie z nauczycielami. Dom realizował projekty i zajęcia dla wychowanków, np. „Savoir-vivre na co dzień”, „Kuznia talentów” - rozwijanie zdolności i talentów w ramach projektu plastycznego, „Czysty dom – czyste środowisko” – kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska, „Zaloguj się do życia” – kreatywne spędzanie czasu wolnego i wiele innych.

Na koniec 2019 r. w Domu Dziecka „Na Wzgórzu” przebywało 14 dzieci, z tego 12 z Sopotu. Przez cały rok w placówce przebywało łącznie 21 dzieci. Placówkę opuściło łącznie 7 wychowanków, w tym 2 usamodzielniało się. W instytucjonalnej pieczy zastępczej umieszczono 6 dzieci.

Tabela nr 14. Liczba dzieci przebywających w Domu Dziecka na Wzgórzu w 2019 r.

2019	Ogółem		Miejsca socjalizacyjne ul. 23 marca		Miejsca socjalizacyjne filia ul. Kościuszki		Miejsca interwencyjne	
Miejsca	30 miejsc		20 miejsc		8 miejsc		2 miejsca	
	Liczba dzieci ogółem	Liczba dzieci z Sopotu	Liczba dzieci ogółem	Liczba dzieci z Sopotu	Liczba dzieci ogółem	Liczba dzieci z Sopotu	Liczba dzieci ogółem	Liczba dzieci z Sopotu
Narastająco	21	17	7	5	10	9	4	3
Stan na dzień 31.12.2019	14	12	7	5	7	7	0	0

Tabela nr 15 . Migracja dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Lp.	Przybycie do placówki		Odejście z placówki	
	Wyszczególnienie	Liczba dzieci	Wyszczególnienie	Liczba dzieci
1.	Ogółem, w tym:	6	Ogółem, w tym:	7
2.	z domu rodzinnego	4	do domu rodzinnego	4
3.	z rodziny zastępczej	2	do rodziny zastępczej	0
4.	z rodziny adopcyjnej	0	do innej placówki tego samego typu	0
5.	inne	0	usamodzielnienie	2
			inne	1

6.4. Pomoc dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej

Osobie opuszczającej pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia. Pomoc dla osób usamodzielnianych po opuszczeniu rodziny zastępczej lub placówki opiekuńczo-wychowawczej jest zadaniem własnym powiatu. Z pomocy na kontynuowanie nauki skorzystało 20 osób, na usamodzielnienie (np. polepszenie warunków mieszkaniowych, podniesienie kwalifikacji zawodowych) – 4 osób, na zagospodarowanie (np. remont i wyposażenie mieszkania, zakup niezbędnego sprzętu domowego czy sprzętu rehabilitacyjnego) – 4 osoby.

Właściwy przebieg procesu usamodzielnienia zapewniany był poprzez realizowanie Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. Usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej mogli liczyć na pomoc MOPS na różnych polach. Z wychowankami pieczy zastępczej prowadzona była praca socjalna oraz poradnictwo specjalistyczne w kierunku usamodzielnienia, integracji ze środowiskiem, rozwijania relacji z innymi, przygotowania do podejmowania ról społecznych, podjęcia zatrudnienia, pozyskania mieszkania. W sopockim systemie pieczy zastępczej funkcjonuje również mieszkanie chronione z czterema miejscami dla osób opuszczających pieczę zastępczą. Z tej formy pomocy skorzystały w roku sprawozdawczym 4 osoby. Wychowankowie mieli także możliwość skorzystania z dopłaty do wynajmu pokoju i uzyskania mieszkania z zasobów Gminy.

Formy pomocy, oferowane usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej obrazuje poniższy schemat.

Tabela nr 16 . Wsparcie usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej w 2019 r.

Rodzinna piecza zastępcza	Liczba osób korzystających
Pomoc na kontynuowanie nauki - pieniężna	20
w tym: wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej	11
w tym: wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej	9
Pomoc na usamodzielnienie - pieniężna	4
w tym: wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej	3
w tym: wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej	1
Pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej	4
w tym: wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej	2
w tym: wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej	2
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	5
w tym: wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej	1
w tym: wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej	4
Uzyskanie zatrudnienia	1
Praca socjalna	20
Liczba wychowanków, przebywających w mieszkaniu chronionym	4
w tym: liczba wychowanków nowoprzyjętych w okresie sprawozdawczym	1
w tym: liczba wychowanków, którzy opuścili mieszkanie chronione w okresie sprawozdawczym	2
Liczba osób, które otrzymały mieszkanie z zasobów Gminy Miasta Sopotu	1

7. Wsparcie osób i rodzin w kryzysie

7.1. Punkt Interwencji Kryzysowej

Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej należy do zadań własnych powiatu. Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK) świadczył pomoc bez względu na posiadany dochód, codziennie w dni robocze w godzinach od 7.30 do 20:00. Osoby korzystające z pomocy Punktu to głównie osoby doświadczające przemocy, stosujące przemoc, w żałobie, po doświadczeniu traumy, przechodzące kryzysy psychiczne, zagrożone samobójstwem oraz inne osoby potrzebujące. W 2019 r. z interwencji kryzysowej skorzystały 262 osoby, w tym 50 ofiary przemocy w rodzinie.

Działania, podejmowane przez PIK w 2019 r. to:

- Konsultacje psychologiczno-pedagogiczne na miejscu i w środowisku zamieszkania osób potrzebujących wsparcia,
- Prowadzenie sesji terapeutycznych, mających na celu wprowadzenie trwałych zmian w życiu osoby potrzebującej pomocy i w sposobie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.
- Działania interwencyjne, których celem było zatrzymanie sytuacji kryzysowych - wejścia w środowisko, kontakt z instytucjami, praca w zespołach interdyscyplinarnych, tworzenie indywidualnych planów pomocy.
- W uzasadnionych sytuacjach – kierowanie do Interwencyjnego Miejsca Noclegowego
- Prowadzenie terapii indywidualnej dla osób stosujących przemoc,
- Poradnictwo prawne z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów; poradnictwo było także prowadzone w razie potrzeby w środowisku klienta.
- Prowadzenie grup psychoedukacyjnych dla ofiar przemocy oraz programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.

Dane liczbowe dot. pracy Punktu Interwencji Kryzysowej prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 15 . Punkt Interwencji Kryzysowej w 2019 r.

Forma pomocy	Statystyka
Liczba osób korzystających	262 osób
ofiary przemocy	50 osób
stosujący przemoc	10 osób
Liczba osób korzystających z porady prawnej	54 osób
z powodu przemocy	19 osób
Korzystający z terapii	68 osób
z powodu przemocy	7 osób
Korzystający z konsultacji	129 osób
z powodu przemocy	32 osób
Liczba osób korzystających z grupy psychoedukacyjnej dla osób doświadczających przemocy	4 osób
Liczba osób uczestniczących w grupie korekcyjno-edukacyjnej dla sprawców przemocy	5 osób
Liczba konsultacji w środowisku klienta (interwencji)	22 konsultacje
Liczba osób przebywających w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym	8 osób
osoby dorosłe	4 osoby
dzieci	4 dzieci

Punkt Interwencji Kryzysowej co roku prowadzi grupy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc. Podczas zajęć omawiane są różne aspekty dotyczące problemu przemocy, przekazywana jest wiedza edukacyjna, psychologiczna, prowadzone są rozmowy o konkretnych problemach osób uczestniczących w grupie i wspólne szukanie rozwiązania. Prowadzący proponują również ćwiczenia, które pozwalają lepiej radzić sobie z emocjami, pokazują jak w sposób konstruktywny rozwiązywać konflikty.

7.2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie zapewniał obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej, kuratorów sądowych i prokuratury. Zespół prowadzi działania nakierowane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w ramach Procedury Niebieskiej Karty oraz realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020.

W 2019 r. Zespół objął swoimi działaniami 109 rodzin, w których była prowadzona procedura Niebieskiej Karty (liczba obejmuje procedury kontynuowane z lat poprzednich oraz rozpoczęte w 2019 r.). W trakcie całego roku sprawozdawczego wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w 63 rodzinach, a zakończono procedurę w 64 rodzinach.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 35 posiedzeń Zespołu, powołano 62 grupy robocze, które odbyły 374 posiedzeń.

8. Wnioski i rekomendacje

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie realizował na bieżąco zadania, wynikające zarówno z ustawy o pomocy społecznej, jak i innych ustaw. Były to zadania własne gminy i powiatu, jak i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, prowadzone w celu ograniczenia wykluczenia społecznego i wspierania osób niesamodzielnych.

Wprowadzono system elektronicznego wywiadu środowiskowego jako stałe narzędzie pracy pracownika socjalnego. We wrześniu 2016 r., po regulacjach prawnych, pojawiła się możliwość przeprowadzania e-wywiadów. Do tego celu służyły wówczas terminale mobilne, które zostały bezpłatnie przekazane przez Ministerstwo w ramach realizacji projektu Emp@tia – Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, kontynuując ten schemat pracy, zabezpieczył pracowników w 11 terminali do przeprowadzania wywiadów elektronicznie.

Od maja 2019 roku kwestionariusz wywiadu można wypełnić w postaci papierowej lub elektronicznej – za pomocą systemu teleinformatycznego udostępnianego bezpłatnie przez Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. **W 2019 r. przeprowadzono 533 wywiady w formie elektronicznej.**

Przeprowadzając wywiad za pośrednictwem terminalu mobilnego (postać elektroniczna kwestionariusza) po zatwierdzeniu jego treści przez pracownika socjalnego, osoba, z którą przeprowadza się wywiad, podpisuje oświadczenie, w którym potwierdza zapoznanie się z treścią przeprowadzonego wywiadu, prawdziwość danych zawartych w wywiadzie oraz zapoznanie się z pouczeniem o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. We wskazanym wyżej oświadczeniu pracownik socjalny, który przeprowadza wywiad, wpisuje wygenerowaną automatycznie przez system sygnaturę zatwierdzonego wywiadu w postaci elektronicznej. Wywiad ten po podpisaniu oświadczenia nie może być zmieniony w zakresie danych pozyskanych od osoby w trakcie przeprowadzanego wywiadu.

Wzmacniano rodziny w zakresie funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a także zapewniano opiekę w pieczy zastępczej dla dzieci, starając się zapewnić im najbardziej sprzyjające środowisko dla dalszego rozwoju. Prowadzono stały monitoring sytuacji osób bezdomnych, prowadząc patrole miejsc niemieszkalnych oraz prowadząc pracę z osobami bezdomnymi w oparciu o kontrakty socjalne czy Indywidualne Programy Wychodzenia z Bezdomności. Osobom z niepełnosprawnościami oraz niesamodzielnym zapewniano wsparcie zarówno w środowisku ich zamieszkania, jak i w ośrodkach wsparcia, a także wzmacniano opiekunów osób niesamodzielnych. Pracownicy socjalni prowadzili szeroki zakres działań na rzecz usamodzielnienia klientów.

Na podstawie zebranych danych oraz wymienionych wyżej zjawisk, można wskazać następujące rekomendacje w zakresie działań polityki społecznej, w tym pomocy społecznej:

1) Rekomendacje w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej:

- prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków uzależnień wśród sopockich rodzin.
- wspieranie rodzin z dziećmi poprzez organizowanie grup edukacyjnych dla rodziców oraz zajęć w placówkach wsparcia dziennego dla dzieci,
- świadczenie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin będących w kryzysie,
- promocja rodzicielstwa zastępczego, budowanie pozytywnego wizerunku rodzin zastępczych oraz prowadzenie działań na rzecz pozyskiwania nowych rodzin zastępczych
- prowadzenie pracy z usamodzielniającymi się wychowankami oraz wspomaganie usamodzielnianych wychowanków w oparciu o różne formy wsparcia
- praca w rodzinami biologicznymi na rzecz powrotu dzieci do domów.

2) Rekomendacje w zakresie wsparcia seniorów

- stały monitoring sytuacji seniorów
- rozwój mieszkalnictwa dedykowanego osobom starszym
- aktywizacja społeczna seniorów poprzez różne formy zajęć i wydarzeń dedykowanych seniorom.
- wprowadzanie nowoczesnych technologii wspierających seniorów i zwiększających ich poziom bezpieczeństwa m.in. w postaci teleopieki i telemedycyny.
- promocja zdrowego trybu życia i aktywności wśród seniorów.

3) Rekomendacje w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami:

- stworzenie ujednoliconej bazy danych osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.
- stałe zwiększanie jakości i zakresu usług opiekuńczych poprzez wprowadzanie rozwiązań innowacyjnych zakresu e-usług wspierających i monitorujących pracę opiekunów.
- rozwój wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych poprzez zaspokajanie potrzeb w zakresie szerokiego wachlarza usług opiekuńczych dostosowanych do potrzeb klientów,

- wspieranie opiekunów osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych poprzez rozwój oferty opieki wytchnieniowej dziennej i całodobowej oraz zapewnianie wsparcia psychologicznego i poradnictwa specjalistycznego,
- wspieranie osób z niepełnosprawnościami poprzez pracę środowiskową,
- rozwój mieszkalnictwa chronionego dla osób z niepełnosprawnościami.

4) Rekomendacje w zakresie wsparcia osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym:

- stały monitoring sytuacji osób bezdomnych.
- prowadzenie działań profilaktycznych wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób zadłużonych, bezrobotnych i biernych zawodowo,
- prowadzenie działań interwencyjnych, osłonowych, aktywizujących i wspierających osoby bezdomne w celu zminimalizowania skutków bezdomności, motywowanie tych osób do podjęcia starań w kierunku wyjścia z bezdomności,
- wspieranie działań z zakresu street workingu, zwłaszcza w okresie zimowym.
- rozwój i wspieranie systemu mieszkalnictwa chronionego oraz pozyskiwanie lokali na mieszkania „docelowe” dla osób bezdomnych, osób wychodzących z bezdomności oraz osób usamodzielnionych.

5) Rekomendacje w zakresie aktywizacji społeczno – zawodowej

- wspieranie i stałe podnoszenie znaczenia pracy socjalnej, wspomagającej osoby i rodziny we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- praca na rzecz integracji osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem,
- rozwój wsparcia dedykowanego rodzinom cudzoziemskim i repatriantom.
- zwiększanie zakresu prowadzenia pracy socjalnej w oparciu o kontrakty socjalne oraz inne formy pracy w kierunku usamodzielnienia,
- wykorzystanie w pracy z klientami elementów aktywnej integracji, m.in. poprzez Centrum Integracji Społecznej.

6) Rekomendacje w zakresie rozwoju kadrowo instytucjonalnego:

- stałe podnoszenie poziomu wiedzy na temat potrzeb mieszkańców Sopotu z zakresu pomocy społecznej poprzez prowadzenie badań i analiz,

- doskonalenie umiejętności i podnoszenie wiedzy kadr pomocy społecznej poprzez szkolenia specjalistyczne oraz superwizje,
- rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami w zakresie oferowania usług społecznych.

Załączniki:

1. Szczegółowa liczba wydanych decyzji.
2. Budżet MOPS w 2019 r.

Załącznik nr 1 – Szczegółowa liczba wydanych decyzji.

WYDANE DECYZJE		2019
1.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych okresie sprawozdawczym w tym:	8621
	liczba decyzji odmownych w tym:	111
	liczba decyzji odmownych z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego	66
	liczba decyzji odmownych z powodu braku środków	
2.	Liczba odwołań od decyzji MOPS ogółem złożonych w okresie sprawozdawczym	16
3.	Liczba decyzji wydanych w okresie sprawozdawczym przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze dotyczących odwołań z okresu sprawozdawczego, w tym:	8
	pozostawiające decyzję MOPS w mocy	5
	zmieniające decyzję MOPS	0
	uchylające decyzję MOPS i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia	3
4.	Liczba decyzji wydanych w okresie sprawozdawczym przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze dotyczących odwołań z lat wcześniejszych, w tym:	3
	pozostawiające decyzję MOPS w mocy	2
	zmieniające decyzję MOPS	0
	uchylające decyzję MOPS i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia	1
5.	Liczba odwołań z okresu sprawozdawczego oczekujących na rozpatrzenie na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w trybie odwoławczym (SKO, WSA, NSA)	4
6.	Liczba odwołań z lat wcześniejszych oczekujących na rozpatrzenie na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w trybie odwoławczym (SKO, WSA, NSA)	0

Załącznik nr 2 – Budżet MOPS w 2019 r.

Wydatki MOPS	2019 r.	
ogółem	47 111 467	
Wydatki MOPS ujęte w planie finansowym, w tym z:		
ustawy o pomocy społecznej	17 479 573	
ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	3 149 861	
ustawa o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym	8 488 431	
ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	17 888 595	
ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – środki gminne	105 007	
Źródło finansowania:	kwota	udział %
Budżet Miasta	15 971 239	33,9 %
Budżet Państwa	31 040 481	65,89 %
MRPiPS	99 747	0,21 %
wydatki z PFRON	440 037	
Wydatki z SFWON	39 113	